

o do-
tožbe
svoje
ustili
ja je
r na
ol m
onek
tore
tele
ti m
bi s
udeg
najde
vrnil
zgag
ljenj
ogen
stip.

trgovca, uradnik. kmet? Ti bodeš pa lahko do-
ma za petjo sedel in plačeval ogromne svote
davka, katere ti jih bode pop naložili! In v
drugih kmetijskih občinah? Tam pa že itak tudi
danes fajmošter in njegova kuharica komandirata
in kar te dva sama ne bosta zamogla, jima
bode pa hlapec pomagal!! Saj je rekel
Kristus, dajte Bogu kar je božjega in cesarju
je cesarjevega! Mislim da sem ti dovolj po-
vedal, in če si te niso še danes oči odprle, od-
prle se ti bodo, ko te pop z kolum po glavi
vdari! — Pa saj si radikalni Slovenec in vse
ti bode še prav prišlo! Saj pošiljaš pridno
pristne slovenske pope v kranjski ljudski pa-
rlament in skakaš sam, kakor zajec v zanjko,
vsled tega ti mora pop vrat zaviti! — S tem
so Jesenice rešene, capito pane dr. Pegan?
Amen.

Nova vinska postava v raz- merju z ogrskimi in ino- zemskimi vini.

Vsled naročila vinorejskega odseka je skle-
nil osrednji odbor c. kr. štajerske kmetijske
družbe v svoji seji 3. septembra 1908, da bo
skušal izposlovati pri c. kr. poljedelskem mi-
niststvu, da bo avstrijska vlada napotila ogrsko,
da se ustvari nova vinska postava na Ogrskem.
Kakor znano, je obljubila pri nagodbenih poga-
janjih ogrska vlada avstrijski, da bo na Ogrskem
ustvarila enako vinsko postavu, kakor jo ima
sedaj Avstrija. Nagodba velja sedaj že eno leto,
a ničesar ni čuti, da se je na Ogrskem uvedla
kaka nova vinska postava. Ogrska ima s tem
veliko korist in vinorodne avstrijske dežele v
primeri z Ogrsko veliko škodo, ker je na Ogr-
skem dovoljeno alkoholiziranje in slajenje vina
(torej krščenje na veliko), kar povzroči, da se
na veliko izdelujejo cena vina, ki škodijo našim
domačim, pristnim štajerskim vinom pri ceni.
Ta konkurenca se pri nas zelo hudo občuti in
je vzrok, da dobivamo za vina iz leta 1908
tako slabe cene. Za prihodnja leta pa se lahko
do zlo odpravi samo na ta način, da si ustvari
Ogrska kakor hitro je mogoče enako postavu,
kar je po svoji obljubi tako ali tako primorana.
Treba jo je pač odločno spomniti njene obljube.

To se mora tem hitreje izvršiti in je tem
bolj potrebno, ker morajo smatrati avstrijski
vinorejci novo vinsko postavu za nepravilno ka-
zen, ker morajo avstrijski vinorejci trpeti, da
škoduje Ogrska s svojim ponarejenim in zato
cenim vinom njihovem pristnemu, ne zmešanemu
pridelku. Odlični pravoslovec je rekel v nekem
časopisu, da je popolnoma jasno, da morajo iz
inozemstva vpisana vina imeti potrdilo od dr-
žavnega poskuševališča izvozne dežele in da se
ne morejo prej rabiti, dokler ni kako avstrijsko
ali deželno preizkuševališče preiskalo, ali so res
pristana ali ne. Tako ravnanje bi bilo primerno
določbam nove vinske postave in zato bi bilo
nujno potrebno, da se dostavi k vinski postavi
potom odredbe taka določba. Nastavljeni državni
kletarski nadzorniki lahko že danes pазijo na
ogrska vina in naj, če imajo dvome o pristnosti
uvoženega vina, takoj določijo, da se klet, v ka-
teri so vložena, zapre, dokler se vsa stvar ne
razjasni. Z ozirom na res slab položaj, v katerega
pridejo naši pošteni vinorejci po umazani kon-
kurenci alkoholiziranih in če treba, tudi posla-
jenih ogrskih vin, je osrednji odbor razun uloge,
ki jo je kakor smo zgore omenili, poslal c. kr.
poljedelskemu ministstvu, naprosil tudi c. kr.
namestnijo, naj primerno pouči državne kletar-
ske nadzornike, kako naj ravnavajo z uvažanimi
ogorskimi vini in naj jim naroči, da morajo na
vina, ki se uvažajo k nam iz Ogrske, posebno
strogo paziti.

Novice.

Pozor! Že opetovano smo naglašali, da
ni poslali ne denar ne dopise na osebne naslove
tega ali onega člana uredništva ali uprave. Vsak
dopis, sploh vse, kar se tiče vsebine lista, po-
slati je na „uredništvo „Štajerca“ v
Ptuj. Vsi denarji, naj si bodejo v ta ali oni
namen, pa se morajo pošiljati izključno na

naslov „upravnništvo „Štajerca“ v
Ptuj. Naši odjemalci naj se tega zanesljivo
držijo, kajti drugače nam delajo veliko več dela
in mnogo sitnosti!

Kmetje, organizujte se! V listu „Praktischer
Landwirt“ čitamo: „Prava stanovska zavednost
in prava stanovska čast morata kmetu v srcu in
čustvu ležati; tako bode vso zanikernost izpoznal,
s katero se deluje dandanes proti kmetu. Naj
se nam danes nikar ne pride z opombo: ja, vi
tudi ne morete sami visoke cene napraviti! Mi
odgovorimo na to: Ne, mi tega ne moremo in
sploh nečemo visokih cen. Ali mi zamoremo,
ako smo od okraja do okraja združeni, veliko
napraviti. Mi lahko dosežemo, da se naši pri-
delki ne bodejo več pod tisto svoto prodajali,
katero nas same stanejo. To je važna stvar,
eksistenčno vprašanje. In ako hočemo to doseči,
potem moramo biti tesno, bratovsko in zvesto
združeni. Stanovska zavednost, edinstvo in krepka
misel nam morajo dati moč, da napravimo tisti
korak k samopomoči, ki je v svrhu zasigurnjenja
naše eksistence potreben. Predvsem se mora
vstvariti postavo, v kateri se bode napravilo
primerne cene kmetijskih pridelkov stroškom iz-
delovanja in v kateri se bode za posamezne
najmanjše cene določilo. Vse se združuje proti
kmetom in vse hoče obogatiti na troške kme-
tov. Zakaj bi se torej tudi kmeti ne združevali?
Kmetje so pač premalo ponosni na svoj stan
ki je največji činitelj v državi. Napaka je tudi
slaba šolska izobrazba. Tudi napram vladi se
morajo kmetje energično pokazati. Čitati mo-
ramo tudi take liste, ki so kmetom in njih go-
spodarstvu v korist. Položaj kmetov gotovo ni
rožnati. Mi kmetje smo le krušni
sužnji države. Da postane bolje, se mora-
mo tedaj tudi organizirati, mi moramo postati
po celi državi veriga, v kateri ne sme manjkati
členka. Potem pa, edino potem, bomo močni
in krepki in bomo svojim izkoriščevalcem od-
ločno povedali, da kmet ni igrača. — Tako
piše zavedni nemški kmet in mi podpisemo čla-
nek z obema rokama. Ali pri nas na Slovenskem
se lovi kmeta na limanice raznih „organizacij“,
ki so baje „kmetске“, ki pa v resnici zasledu-
jejo edino politične cilje političnih strank. Edina
res kmetška stranka je naša, napredna stranka!

**Občine izdelujejo zdaj večinoma letne ra-
čune.** V marsikateri občini je precej umazanosti.
Priporočali bi torej svojim somišljenikom, da
pregledajo te račune natančneje nego doslej.
Preteklo leto nam je dokazalo, da je v marsi-
kateri prvaški občini grozovito gospodarstvo.
Temu mora biti konec. Priporočamo še enkrat
vpogled. To ne gre, da bi se s tujim, javnim
denarjem posamezniki mastili. Tedaj — pozor!

Učitelji so stan, s katerim se javnost jako
veliko peča. To je tudi umevno, kajti ljudska
šola je edino izobraževališče naroda in zato sta
šola in učiteljstvo zelo važna. Takšno je bilo
naše mnenje in sploh mnenje vseh naprednjakov
že od nekdanj. Mi gotovo tudi nimamo ničesar
proti temu, da ima učiteljstvo na eni strani
svoje lastno politično prepričanje in da se na
drugi strani z vsemi postavnimi sredstvi bori za
zboljšanje svojega gmotnega položaja. Pri temu
se nam pa le to čudno zdi, kar vidimo z ozirom
na razliko učiteljstva v posameznih deželah. Na
spodnjem Štajerskem je učiteljstvo v pretežni
večini v taboru „narodne“, torej liberalne stranke.
Vkljub temu so učitelji v ptujskem okraju pri
zadnjih državnoborskih volitvah delovali proti
oficielnemu kandidatu „narodne“ stranke in za
klerikalno-prvaškega hofrata Ploja. Na spodnjem
Štajerskem so učitelji žalibog politično najbolj
demoralizirani, ker so politično fanatični, ker
jim je vsako sredstvo in tudi najbolj umazano,
dobro došlo in ker trpe v svoji sredi propale
elemente. Na Kranjskem so učitelji bili istotako
določa leta pravi privesek liberalne stranke. Ali
letos so izstopili in so postali — socialni de-
mokrati. Radovedni smo, če bodejo tej stranki
zvesti ostali. Edino na Ogrskem so učitelji
resnično napredni. Sicer se najde med njimi
tudi par izdajce, ki spreminjajo svojo barvo kakor
kameleon. Ali v splošnem so koroški učitelji
vsega spoštovanja vredni, pravi pionirji narod-
nostnega miru in pametnega gospodarskega
dela. Zakaj to pripovedujemo? Edino zato,
ker bodejo vsake prihodnje volitve sprožile zopet

učiteljsko vprašanje. Hočemo torej enkrat od-
ločno svoje napredno stališče naglašati: 1. Mi
smo in ostanemo zvesti prijatelji in zaščitniki
šole ter učiteljstva. 2. Ali vsakega učitelja, ki
zanemarija svojo dolžnost, ali ki zlorablja svoj
poklic v namene, ki so ljudstvu sovražni, bo-
demo napadali. Za take slabe učitelje, ki so v
sramoto celému stanu, veljalo bode odslej geslo:
Zob za zob!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Dvojčka dr. Ploj in dr. Jurtela sta odpove-
dala vse klerikalne slovenske časnike in si na-
ročila edino liberalne. Hmhmm! „Katoličanstvo“
je bilo nekdanj fraza, ki je vzdrževala hofrata
Ploja na političnem površju. Spominjamo se še
časov, ko je Ploj z vso vnamo, čeprav v naj-
slabši slovenščini, priporočal čitanje klerikalno-
slovenskih časopisov. Spominjamo se tudi še
zadnjih državnoborskih volitev, v katerih se je
za Ploja prirejalo po ptujskem okraju procesije
in v katerih je pridigovalo stotero politikujočih
duhovnikov, da je Ploj pravcati svetnik. Samo
zlati žarki okoli glave so mu še manjkali. . .
In zdaj? Zdaj sta izstopila Ploj in njegov poli-
tični kurator dr. Jurtela iz „edino izveličevalne
katoliške“ stranke. Nič več nočeta čitati „Fih-
pos“ ali „Stražo“. Nič več, nič več! Le sem z
liberalnimi listi! . . . Kako se časi spreminjajo!
Ploj — brezverec! Jurtela — brezverec! Poli-
tikujoči duhovni so vendar tisočkrat ponavljali,
da ne pride v nebesa, kdor ne čita „Fihpos“. Torej
sta potemtakem tudi Ploj in Jurtela iz-
gubila večno radost v nebesih. V vicah ali v
peklu se bosta pokorila, da sta odpovedala „Fih-
pos“. Hmhmm!

Učiteljem višje plače! To je geslo, s kate-
rim barantajo celjski „narodnjaki“ in se pri-
pravljajo na deželnozbornske volitve. Mi moramo
k tej stvari nekaj opazk omeniti. Prvič omenimo
to, da celjski „narodnjaki“ sploh nimajo nobene
moči v javnosti in da so vse njih obljube le
pesek v oči. Učiteljem se bodejo ali pa se ne
bodejo plače zvišale in to z željo ali pa proti
želji „narodne stranke“, ki je zdaj sploh armada
brez generala, ker ji je dr. Kukovec ušel. Dru-
gič pa omenimo to-le: Letos je vladala po spod-
njem Štajerskem velikanska suša in lahko tr-
dimo, da je imela najžalostnejše posledice za
slovenske kmete. Mi torej res ne razumemo,
kako se more ravno zdaj pri nas o zvišanju
učiteljskih plač govoriti; ravno zdaj, ko kriči
kmetška deca po kruhu. Res je, da učitelji niso
posebno imenitno plačani; ali ravno tako res
je, da ne umirajo od lakote. Kmetu pomagati
je na vsak način bolj važno vprašanje nego
učiteljem plače zvišavati. Kar se nas naprednjake
tiče, nimamo res nobenega vzroka, navduševati
se za prvaško učiteljstvo. Ne, dokler bode to
učiteljstvo smatralo za svoj poklic, razširjevati
najgršo narodnjaško gonjo in protipostavni boj-
kot, toliko časa nismo prijatelji. In mi vemo,
da tudi „narodni stranki“ ni resno z njenim
klicom, da bode učiteljem plače zvišala. Ne, ne,
— zato se tej dohtarski stranci ne gre. Gre
se ji le za to, da bi z učitelji pridobila četo
brezobzirnih agitatorjev in hujskačev. Ali mi
pravimo: vsak učitelj pride na prapran-
je, kdor bode pozabil na svoj stan in kršil to,
kar mu velewa ta stan. Mi se borimo odločno
za ljudstvo in proti fanatični gonji, pa naj ta
izvira iz kateregakoli stanu ali tabora.

Dr. Vekoslav Kukovec se je preselil iz Celja.
Pravijo, da je odpotoval „iz zdravstvenih vzrokov“
z družino vred v Trst. Mi sicer Kukovecovo bo-
lezen ne poznamo, ali zdi se nam znana. Kaj
ko bi ne bila telesna? . . . Vbogi dr. Kukovec!
Ti nehvaležni Slovenci so te zapustili in zato si
jim obrnil tudi ti hrbet. V Trst si šel, v vroči
Trst. Pazi, pane Kukovec, da tam ne zabrežeš
v stare tvoje panslaviistične napake, kajti dru-
gače bi te znala huda tržaška burja tudi od
tam pregnati. . . . Kakor znano, je bil dr. Ve-
koslav Kukovec glavno orodje Vekoslava Spin-
dlerja. Ta dva Vekoslavčka sta si tudi ustano-
vila „narodno stranko“ in mislila z njo vse
Nemce, vse naprednjake in celo vse prvaške
klerikalce kar žive pohrustati. Dr. Kukovec je
pač mislil, da postane kar čez noč diktator ali
vsaj vrhovni general vseh Slovencev na spodnjem
Štajerskem. Mislil je, da bode pridobil na časti
in slavi ter morda tudi na denarju. Pa ni šlo!